

**KOALICIJA NEVLADINIH ORGANIZACIJA
“RADITI I USPJETI ZAJEDNO”**

Prijedlog

**Sporazum o saradnji između
Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH**

Sarajevo 07. 12. 2004. godine

Izdavač: Odbor koalicije “Raditi i uspjeti zajedno”

Za izdavača: Centar za promociju civilnog društva

Lektor: Indira Osmić i Marija Kovačević

Tehnička priprema: Semir Korora

Dizajn korica: Admir Alihodžić

Zahvaljujemo se svim donatorima koji su u protekle tri godine finansijski podržali aktivnosti koje su dovele do ovih dokumenata.

**Sporazum o saradnji između
Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH**

Sarajevo, decembar 2004. godine

Uvod

Sporazum¹ između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora (u daljnjem tekstu: Sporazum) pruža okvir koji će pomoći usmjeravanju našeg zajedničkog odnosa na svim nivoima vlasti u BiH, od lokalnih zajednica (općina) do nivoa države (BiH). Ovim Sporazumom se potvrđuje opredijeljenost Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora da ojačaju svoje obaveze i odgovornosti u ispunjavaju preuzetih uloga u razvoju i pružanju javne politike i da Vijeće ministara BiH preuzima obavezu i ojača svoju ulogu u promoviranju dobrovoljnih i društvenih aktivnosti u svim oblastima našeg državnog života.

Rad nevladinih organizacija, od nivoa države do lokalnih zajednica, zauzimat će centralno mjesto u misiji Vijeća ministara BiH kako bi se naredne godine učinile godinama davanja zajednici, a ne očekivanjima od nje. Nevladine organizacije osposobljavaju pojedince da doprinose razvoju svojih zajednica. Ineći to, oni promoviraju državljanstvo, pomažu ponovnom uspostavljanju osjećaja zajednice i daju krucijalni doprinos našem zajedničkom cilju pravednog i otvorenog društva. Ovaj Sporazum će ojačati odnos između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora i on predstavlja dokument praktične i simbolične vrijednosti.

¹ Koristimo ovu priliku da se zahvalimo America's Development Foundation za finansijsku podršku u prvim sveobuhvatnim konsultacijama koje smo obavili u pripremi i izradi prvog Nacrta ovog dokumenta. Također, želimo istaći doprinos Fonda otvoreno društvo BiH — SOROŠ, Olof Palme International Centra, International Rescue Committee i Centra za promociju civilnog društva koji su nam pružili finansijsku podršku u ranoj fazi priprema za debate koje su dovele do izrade Nacrta sporazuma. Također želimo istaći ogroman doprinos i podršku koju nam je pružila Evropska komisija i USAID uz čiju pomoć je rad na izradi konačnog prijedloga dokumenta doveden do kraja.

Sporazum o saradnji između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini

Nevladin sektor ima ključnu ulogu u društvu kao treći sektor, koji radi zajedno sa vladom i biznis sektorom. Svojim angažmanom posredstvom dobrovoljaca, uslugama koje pruža i podrškom koju daje pojedincima i grupama, doprinos ovog sektora zajednici i civilnom životu je neizmjeran, neprocjenjiv i nezamjenjiv.

Ovaj Sporazum ima za cilj stvaranje novog pristupa partnerstvu između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u BiH. Njim se pruža mogućnost da se ovi odnosi provode drukčije i bolje nego do sada. Vijeće ministara BiH i nevladine organizacije dijele mnoge interese — težnju otvorenosti, posvećenost javnom životu i podršku razvoju zdravih zajednica. Sporazum predstavlja polaznu tačku za razvoj našeg partnerstva, a počiva na zajedničkim vrijednostima i uzajamnom poštivanju.

Koalicija nevladinih organizacija provela je glavne konsultacije za određivanje stava ovog sektora o pitanju izrade Sporazuma. Mi smo sretni zbog činjenice da Sporazum utjelovljuje ključna razmatranja koja su se pojavila i željeli bismo se zahvaliti mnogim nevladinim organizacijama, od lokalnog nivoa do nivoa države, koje su sudjelovale u procesu konsultiranja. Nadamo se da će njih, i mnoge druge korisnike usluga dobrovoljnog i društvenog sektora, Sporazum voditi efikasnijim i plodonosnijim odnosima sa Vijećem ministara BiH.

Mi ćemo s tim nastaviti — pripremajući slične ili iste aktivnosti da ove dobre prakse na nivou BiH učinimo aplikativnim na nižim nivoima i iz tih razloga ćemo usko saradivati da se isti ili slični sporazumi između nevladinog sektora i entiteta, kantona i lokalne samouprave, uspostave s ciljem ohrabrivanja i usvajanja njegovih principa djelovanja na lokalnom nivou. Radujemo se unaprijed postizanju velikog uspjeha uspostavljanjem okvira za partnerstvo između nevladinih organizacija i Vijeća ministara BiH.

Status Sporazuma²

1. Sporazum u BiH je nastao u partnerstvu koje je uslijedilo nakon obimnih konsultacija u okviru nevladinog sektora, a potom između nevladinog sektora i Vijeća ministara BiH. Sporazum je uzeo u obzir raznolikosti nevladinog sektora i njegovih

² Ovaj Sporazum usklađen je sa «Osnovnim principima o statusu nevladinih organizacija u Evropi i Memorandumom objašnjenja» Vijeća Evrope. Sudionici multilateralne sastanke održanih u Strazburu 19. i 20. novembra 2001. godine, od 20. do 22. marta 2002. i 5. jula 2002. godine, priznajući da rad neprofitnih organizacija iziskuje obaveze kao i prava, usvojili su navedeni dokument.

aktivnosti i zbog toga bi ga trebalo shvatiti kao opći okvir i osposobljavajući mehanizam za intenziviranje odnosa između vlade i ovog sektora od lokalnih zajednica do nivoa države.

2. Sporazum predstavlja memorandum o odnosima između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini. To nije zakonski obavezujući dokument. Njegova snaga počiva na prihvatanju/saglasnosti Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora kroz njihovo međusobno konsultiranje. Sporazum će se u početku primjenjivati na Vijeće ministara BiH i na njegova ministarstva i centralne odjele. U praksi ovaj Sporazum će važiti tamo gdje ova/ove vlada/vlade (entiteta, kantona/općina) budu u odnosu s nevladinim sektorom. Sporazum će se primjenjivati na niz organizacija iz nevladinog sektora. *Završne odredbe* opisuju nastanak Sporazuma.
3. Sporazum je inicirao nevladin sektor³ u Bosni i Hercegovini. U sklopu procesa implementacije bit će pripremljene smjernice⁴ koje će se baviti konkretizacijom pojedinih pitanja koja proizlaze iz Sporazuma, a mogu biti dobra osnova za implementaciju na nižim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini.

Zajednička vizija

4. Sporazum je nastao kao izraz potrebe nevladinih organizacija i Vijeća ministara BiH da izgrade institucionalni okvir međusobne saradnje. Želimo da ovim Sporazumom snažno istaknemo značaj nevladinog sektora koji on ima u savremenom demokratskom društvu i afirmiramo društvene vrijednosti partnerskog odnosa između Vijeća ministara BiH i nevladinih organizacija u rješavanju velikog broja pitanja i problema u mnogim oblastima društvenog života koji za građane Bosne i Hercegovine imaju prvorazredni značaj. U ovom dokumentu želimo istaći/potvrditi da Vijeće ministara BiH i vlade na nižim nivoima vlasti i nevladin sektor imaju niz komplementarnih funkcija i zajedničke vrijednosti, te da će Sporazum dalje unaprijediti njihovo razumijevanje i razviti našu međusobnu saradnju na novim osnovama u budućnosti. Sporazum je, zapravo, izraz opredijeljenosti Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora da rade u partnerstvu za boljitak društva, podstiču i podržavaju dobrovoljne društvene aktivnosti. Sporazumom ističemo ključne principe i prihvatamo opredjeljenja na kojima će se učvrstiti odnos između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini.

3 Rad na izradi Sporazuma iniciran je na Konferenciji nevladinih organizacija koja je održana u junu 2001. godine u Vogošći. Od tada je održano niz sastanaka i različitih rasprava koje su utjecale da dođe do izrade ovog dokumenta.

4 "Standardi kvaliteta saradnje između vlade i nevladinog sektora u BiH"

5. Filozofija koja je u pozadini Sporazuma podrazumijeva činjenicu da su aktivnosti nevladinih organizacija osnova za razvoj demokratskog i sveobuhvatnog civilnog društva. Nevladine organizacije i građanske inicijative iz lokalnih zajednica, kao nezavisne organizacije, daju značajnu vrijednost društvu i ispunjavaju ulogu koja je drukčija i od države i od tržišta. One osposobljavaju pojedince da doprinose javnom životu i razvoju svojih zajednica tako što stvaraju mogućnosti za dobrovoljne aktivnosti. Radeći to, one upotrebljavaju svoju vještinu, interes, ubjeđenja i vrijednosti pojedinaca i grupa koje predstavljaju. Vijeće ministara BiH i nevladin sektor priznaju i cijene ključni doprinos dobrovoljnog/volonterskog rada u našem društvu, kao i važnu ulogu nevladinih organizacija koje im pomažu da pruže/daju svoj doprinos.
6. Nevladine organizacije u zajednicama pružaju najveći i doslovce neizmjeran doprinos razvoju društva, socijalnog, kulturnog, ekonomskog i političkog života države. One djeluju kao vodiči za angažman korisnika u kreiranju i pružanju usluga, a često djeluju i kao zastupnici onih koji inače ne bi imali glasa. Postupajući tako, oni promoviraju i jednakost i raznolikost. Oni pomažu da se ublaži siromaštvo, popravi kvalitet života i angažiraju oni koji su društveno isključeni. Nevladin sektor čini značajan direktan doprinos državi zapošljavanjem i angažiranjem velikog broja ljudi u jačanju socijalnog tkiva zajednice.
7. Sporazum priznaje da ova svojstva predstavljaju glavnu korist za društvo i da Vijeće ministara BiH može igrati pozitivnu ulogu kako u promoviranju nevladinog i volonterskog rada, tako i u pružanju podrške radu nevladinih organizacija. Obim i vrsta aktivnosti nevladinih organizacija su takvi da Vijeće ministara BiH i niži nivoi vlasti u BiH, svakim donošenjem zakona ili propisa, mogu utjecati na njihov rad, pozitivno ili negativno. Sporazum će pomoći da taj utjecaj bude pozitivan.

Principi/načela saradnje

8. Zajednički principi koji učvršćuju Sporazum:

- 8.1 Dobrovoljne aktivnosti su osnovna komponenta demokratskog društva.
- 8.2 Nezavisan i raznolik nevladin sektor čini osnovu demokratskog i prosperitetnog društva.
- 8.3 U procesu razvoja i pružanja javnih usluga i politika Vijeće ministara BiH, niži nivoi vlasti i nevladin sektor imaju različite uloge, ali uloge koje se nadopunjuju.
- 8.4 Partnerski rad u pravcu zajedničkih ciljeva ima dodatnu vrijednost. Svrshodnim konsultacijama gradit ćemo partnerski odnos kojim ćemo unaprijediti razvoj politika i intenzivirati kreiranje i pružanje usluga građanima.

- 8.5 Vijeće ministara BiH, drugi nivoi vlasti i nevladin sektor imaju različite oblike odgovornosti i odgovaraju različitom obimu nepristranih lica. Ali su im zajedničke potrebe za integritetom, objektivnosti, odgovornosti, otvorenosti, transparentnosti, čestitosti i uloge liderstva.
- 8.6 Nevladine organizacije imaju pravo na kampanju u sklopu zakona kako bi unaprijedile svoje ciljeve.
- 8.7 Vijeće ministara BiH i drugi nivoi vlasti imaju svoju ulogu u društvu koja je arbitrarno ograničena Ustavom BiH i zakonima.
- 8.8 Finansiranje nevladinog sektora može predstavljati vrlo bitan element odnosa između Vijeća ministara BiH i nižih nivoa vlasti.
- 8.9 Vijeće ministara BiH, niži nivoi vlasti i nevladin sektor uviđaju značaj promoviranja jednakih šansi za sve građane.

Obaveze Vijeća ministara BiH

9. Obaveze Vijeća ministara BiH (podržava):

Nezavisnost sektora

- 9.1 Vijeće ministara BiH priznaje i podržava nezavisnost nevladinog sektora, uključujući njegovo zakonsko pravo na kampanje, na komentiranje vladine politike i test te politike, nezavisno od bilo kakve vrste finansijskog odnosa koji može postojati, kao i pravo na određivanje i rukovođenje svojih vlastitih poslova.

Finansiranje sektora

- 9.2 Vijeće ministara BiH će uzeti u obzir preporuke iz *Stratški pravci razvitka nevladinog sektora BiH* i unaprijediti bolje propise u skladu sa *Standardima kvaliteta saradnje između vlade i nevladinog sektora u BiH* (koji se odnosi na potrebu za postojanjem bolje proporcionalnosti, usmjerenosti, konzistentnosti i transparentnosti u okvirima finansiranja od vladinih izvora na svim nivoima) i posvetiti posebnu pažnju ideji strategijskog finansiranja, osiguravajući pri tome kontinuiran kapacitet rada nevladinih organizacija koje će reagirati na inicijative Vijeća ministara BiH i nižih nivoa vlasti.
- 9.3 U saradnji sa ovim sektorom, Vijeće ministara BiH će razviti *Kodeks (zakon) dobre prakse⁵ i inicirati s nevladinim sektorom da niži nivoi vlasti učine to isto kako bi se obradili principi dobrog finansiranja. Ovim će se unaprijediti:*

- (a) raspodjela sredstava prema jasnim i konzistentnim kriterijima;
 - (b) politike finansiranja kojima se uzimaju u obzir ciljevi nevladinih organizacija i njihova potreba da funkcioniraju efikasno i valjano;
 - (c) zajednički, transparentni aranžmani za postizanje dogovora i procjenjivanje ciljeva, za indikatore uspjeha i njima srodne ciljeve, za potpomaganje pravovremenog plaćanja, pregledanje finansijske podrške, konsultiranje nakon promjena na poziciji finansiranja, i za informiranje nevladinih organizacija o budućem finansiranju što je moguće prije, obično prije kraja tekućeg perioda granta; i
 - (d) vrijednost dugoročnog, višegodišnjeg finansiranja, kada je to moguće, kako bi se pomoglo dugoročno planiranje i stabilnost nevladinog sektora.
- 9.4 Uvidjeti značaj infrastrukture nevladinog sektora i dobrovoljnog rada i, kada je potrebno, podržati njen razvoj na državnom, entitetskom, kantonalnom i lokalnom nivou.

Razvoj politike i konsultacije

- 9.5 Procijeniti nove politike i procedure, naročito u fazi razvoja, tako da se identificiraju implikacije po ovaj sektor, za najdužu moguću vremensku distancu.
- 9.6 Podvrgnuti razmatranju u smislu hitnosti, osjetljivosti i povjerljivosti (na primjer, prilikom pripreme budžeta za pojedina ministarstva) kako bi se konsultirao sektor o pitanjima koja će najvjerojatnije utjecati na njega, naročito kada Vijeće ministara BiH predlaže nove uloge i odgovornosti za ovaj sektor, na primjer, pri donošenju novih zakonskih propisa. Vijeće ministara BiH se obavezuje da ove konsultacije obavi pravovremeno i osigura jedan razuman vremenski period tokom kojeg bi se pružio odgovor, uzimajući u obzir potrebu organizacija da konsultiraju svoje korisnike i nezavisne strane.
- 9.7 Vijeće ministara BiH se obavezuje da će uzeti u obzir specijalne potrebe, interese i doprinose onih dijelova sektora koji zastupaju žene, manjinske grupe i socijalno neangažirane grupe i slojeve stanovništva.
- 9.8 Vijeće ministara BiH će poštivati povjerljivi karakter informacija koje pruža sektor, u okvirima zakona i pravilnog izvršavanja javnih obaveza, kada im se, na toj osnovi, daje pristup.

5 «Kodeks dobre prakse» inicirat će i usvojiti Vijeće ministara BiH u formi Procedure/Pravilnika (obavezujućeg akta), koji će biti okvir za implementaciju procedura koje su sastavni dio Sporazuma u podršci, finansiranju, implementaciji, evaluaciji i izvještavanju korištenih sredstava iz javnih izvora (budžeta).

9.9 Zajedno sa **nevladinim** sektorom Vijeće ministara BiH će pripremiti *proceduru, pravilnik ili zakon dobre prakse* koji će obuhvatiti proceduru konsultiranja⁶, ocjenu politike, finansiranje, implementaciju, evaluaciju i izvještavanje.⁷

Ovim će se pripremiti glavne smjernice o utjecaju procjene i savršenosti pri konsultiranju koje napravi ured zadužen za saradnju s nevladinim sektorom.

Bolja vlada

9.10 Unaprijediti stvarne odnose,⁸ konzistentnost pristupa i dobru praksu između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora, naročito kada je u pitanju problematika koja se isprepliće među njima.

9.11 Držati se principa otvorene vlade (koja nastoji osigurati, kada god je to moguće, da odluke i nalazi budu objavljeni u javnosti) i dobre regulative.

9.12 Godišnji pregled/procjena primjene i operacionalizacije Sporazuma u vezi s nevladinim sektorom.

9.13 Unaprijediti usvajanje Sporazuma od nižih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.⁹

Obaveze nevladinog sektora

6 Vijeće ministara BiH se obavezuje, posebno Ministarstvo inozemnih poslova, da će upoznati nevladin sektor (javno ili u direktnim konsultacijama) o različitim inicijativama koje se pokreću u okviru euroatlantskih integracija, a odnose se na obaveze ili se tiču nevladinog sektora, posebno Vijeća Evrope i Evropske komisije. Vijeće ministara BiH se obavezuje da će prosljediti sektoru, posredstvom Ureda za saradnju s nevladinim sektorom, sve informacije koje se tiču nevladinog sektora u procesu euroatlantskih integracija. Vijeće ministara BiH se obavezuje da će finansirati troškove za predstavnike nevladinog sektora u različitim predstavničkim organima u Vijeću Evrope i Evropskoj komisiji koji predstavljaju sektor.

7 Vijeće ministara BiH će otvoriti mogućnost sudjelovanja nevladinih organizacija u utvrđivanju prioriteta BiH, njenih ministarstava, kao i vlada i nadležnih ministarstava na drugim nivoima vlasti, u kontaktima prema međunarodnim organima i organizacijama, kao što su npr. Evropska komisija, Vijeće Evrope i dr. (u različitim oblastima kao što su ljudska prava i evropske integracije, inozemni poslovi, izbjeglice i raseljeni, obrazovanje i sl., posebno pitanja koja se direktno tiču nevladinog sektora). Vijeće ministara BiH, posebno Ministarstvo inozemnih poslova, konsultirat će Komitet za saradnju sa Evropskom komisijom koji će uspostaviti nevladin sektor.

8 Vijeće ministara BiH se obavezuje da će omogućiti zakonski okvir i inicirati "dobru praksu" partnerstva povjerenjem određenih poslova koje mogu uraditi nevladine organizacije. Vijeće ministara BiH će samo uraditi i nižim nivoima vlasti inicirati definiranje poslova koje organi vlasti, na bilo kojem nivou, ne mogu izvršavati zbog nedostatka određenih tehničkih ili ljudskih resursa, a koje može, za njihove potrebe, uraditi nevladin sektor.

9 Vijeće ministara BiH se obavezuje da javno promovira „dobru praksu“ uspostavljanja saradnje nižih nivoa vlasti s nevladinim organizacijama. Ono će samo promovirati neprofitni i dobrovoljni rad kao šansu, a ne obavezu da zajednički možemo uraditi velike stvari za svoje zajednice i zajednicu u cjelini.

10. Dalje u tekstu su date obaveze nevladinog sektora

Finansiranje i odgovornost

- 10.1 Održati visoke standarde upravljanja, vršiti i ispunjavati obaveze izvještavanja i odgovornosti prema osnivačima i korisnicima. Ispostavljati transparentne računovodstvene i finansijske izvještaje.
- 10.2 Poštivati i biti odgovoran prema zakonu, a u pitanju aktivnosti u dobrotvorne svrhe poštivati odgovarajuće smjernice iz *Standarda kvaliteta saradnje između vlade i nevladinog sektora u BiH* i *Kodeksa ponašanja za nevladin sektor u BiH*.
- 10.3 Razviti standarde kvaliteta odgovarajuće za organizaciju u skladu s međunarodnim standardima za nevladin sektor.

Razvoj politika i obaveza konsultacije

- 10.4 Osigurati da korisnici usluga, volonteri i članovi, kao i oni koji im pružaju podršku, budu informirani i konsultirani o aktivnostima Vijeća ministara BiH koje ih se direktno tiču. Vijeće ministara BiH se obavezuje da će te dobijene prijedloge koji mu se predoče tokom takvog zastupanja precizno razmotriti.
- 10.5 Poštivati povjerljivi karakter informacija Vijeća ministara BiH, kada se na toj osnovi dođe do takvih informacija, u skladu sa *Zakonom o pristupu informacijama*.

Dobra praksa

- 10.6 Vijeće ministara BiH i nevladin sektor se obavezuju da će unaprijediti stvarne međusobne odnose i saradnju koja će biti proširena na niže nivoe vlasti zajedničkim angažmanom, bezuvjetno.
- 10.7 Angažirati korisnike, kad god je to moguće, u razvoju i upravljanju aktivnostima i uslugama.
- 10.8 Primijeniti politike za unapređenje najbolje prakse i jednakih mogućnosti u radu, pri zapošljavanju, angažmanu dobrovoljaca i pružanju usluga.
- 10.9 Godišnji pregled/evaluacija operacija/primjene Sporazuma koji se odnose na Vijeće ministara BiH i nevladin sektor. Evaluaciju Sporazuma radit će zajednička *Komisija za nevladin sektor* u skladu sa članom 2. Završnih odredaba.

Rješavanje nesporazuma

11. Sporazumom se daje opći okvir za jačanje odnosa između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora. Neslaganja u vezi s primjenom tog okvira bi, što je moguće više, trebala biti rješavana između samih strana. Da bi se potpomogao ovaj proces, kada obje strane pristaju na to, moguće je upotrijebiti posredovanje kao sredstvo za postizanje sporazuma, uključujući nastojanje da se dobije stav posrednika. Kada ponašanje suprotno ovom okviru dovodi do loše uprave, Vijeće ministara BiH i nevladin sektor mogu uložiti žalbu Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH, na uobičajen način. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH će, s obzirom na iskustvo, razmotriti da li postoji potreba da se ojača žalba i proces modifikira u odnosu na Sporazum.

Unapređenje Sporazuma

12. Sporazum, kao okvirni dokument, predstavlja polaznu tačku, a ne zaključak. Vijeće ministara BiH i nevladin sektor su se opredijelili na zajednički rad da bi razvili svoju efikasnost. U sklopu procesa će biti izrađen zakon o dobroj praksi u oblasti finansiranja, konsultiranja i procjene politike, dobrovoljnog rada, društvenih grupa, uključujući i one vjerske i manjinske etničke organizacije.
13. U sklopu procesa kojim će se Sporazum učiniti operativnim, održavat će se godišnje skupštine Vijeća ministara BiH i predstavnika nevladinog sektora kako bi se pregledalo funkcioniranje Sporazuma i njegov razvoj. Izvještaj s te skupštine će biti javno objavljen.
14. Kao što je navedeno u *Paragrafu 2*, Sporazum će se u početku odnositi na Vijeće ministara BiH i centralne organe. Vijeće ministara BiH namjerava aktivno podržati njegovo proširenje na ostale nivoe vlasti, entitetsku, kantonalnu i lokalnu samoupravu, koji će biti pozvani da usvoje i prilagode Sporazum kako bi on odgovarao njihovom odnosu s nevladinim sektorom.

Završne odredbe

Izgradnja Sporazuma

1. Impuls za Sporazum potječe od inicijativa nevladinog sektora koje su pokrenute u okviru Koalicije „Raditi i uspjeti zajedno“. Koalicija nevladinih organizacija je zaključila da Vijeće ministara BiH i niži nivoi vlasti trebaju priznati legitimnost raznih uloga nevladinog sektora kao i svoju vlastitu odgovornost da promovira zdrav nevladin sektor. Koalicija nevladinih organizacija je predložila “dogovor” koji su pripremili predstavnici Odbora Koalicije i Vijeća ministara BiH, kojim se daju osnovni principi Odbor koalicije “Raditi i uspjeti zajedno”

budućih odnosa. Sporazum, koji je podržao skup principa, bio je neophodan kao osnova za partnerstvo između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora.

2. Ured za saradnju s nevladinim sektorom Vijeća ministara BiH će nadzirati primjenu Sporazuma u Vijeću ministara BiH. Vijeće ministara BiH i nevladin sektor će formirati posebnu *Komisiju za nevladin sektor*¹⁰ koja će nadgledati primjenu Sporazuma. Cilj ove grupe jeste da nagleda implementaciju Sporazuma; ohrabri njegovu primjenu u nižim nivoima vlasti; promovira konzistentnost unutar odjela Vijeća ministara BiH o pitanju neprofitnog rada i društvenih pitanja i unaprijedi dobru komunikaciju između Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora.
3. Komisija za nevladin sektor je uspostavljena s ciljem razmatranja načina za intenziviranje odnosa između ovog sektora i Vijeća ministara u Bosni i Hercegovini. □ine je predstavnici koji su izabrani iz nevladinog sektora, uključujući predstavnike iz društvenih grupa i organizacija, dobrovoljnih organizacija, ženskih i manjinskih etničkih organizacija i Vijeća ministara BiH. Ovom Komisijom će predsjedavati predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH.
4. Komisija ima za cilj da svake godine detaljno preispita prirodu Sporazuma i konsultira se s nevladinim organizacijama o sadržaju Sporazuma i potrebama njegovog preispitivanja. Uspostavljeno je 15 referentnih grupa, u čije članstvo su dobrovoljno ušle nevladine organizacije koje imaju ulogu osnivačkog odbora za aktivnosti predstavnika nevladinog sektora u Komisiji. Vijeće ministara BiH i Komisija se obavezuju da, u slučaju potrebe za konsultacijama, moraju konsultirati svih 15 referentnih grupa prije i tokom konsultacija.¹¹

Povratna informacija koju je dala referentna grupa bit će iskorištena za pripremu nacрта konsultativnog dokumenta koji će potom biti stavljen na raspolaganje cijelom nevladinom sektoru za konsultiranje. Vijeće ministara BiH je obavezno osigurati finansijska sredstva za konsultacije koje inicira Komisija. Vijeće ministara BiH i nevladin sektor smatraju da je ovaj proces konsultiranja od suštinskog značaja za Sporazum i njegovu prihvatljivost.

5. Dokument Sporazuma je podijeljen cijelom nevladinom sektoru kako bi bio prokomentiran, a Vijeće ministara BiH je, također, u sklopu ovog dvostrukog procesa za stvaranje Sporazuma, izvršilo svoje vlastite konsultacije u svim ministarstvima. Struktura i sadržaj ovog konsultativnog dokumenta čini osnovu Sporazuma koji su sačinili Vijeće ministara BiH i nevladin sektor u BiH.

10 U daljnjem tekstu Komisija. Rad Komisije bit će finansiran sredstvima Vijeća ministara BiH.

11 Sve referentne grupe nevladinih organizacija su obavezne da, nakon potvrde o prijemu upućenog zahtjeva, odgovore u roku 30 dana. U slučaju nepoštivanja roka smatrat će se da imaju neutralan stav o upućenom zahtjevu.

Specifične konsultacije

6. Procjenjujemo da je broj nevladinih organizacija dostigao cifru od osam hiljada. Tu spadaju različite grupe udruženja koje su u poziciji da ponude svoje usluge drugima, kao i udruženja za kampanje, samopomoć, grupe za zabavu, sport i umjetnost. Koalicija nevladinih organizacija „Raditi i uspjeti zajedno“ izvršila je veliki broj konsultacija među predstavnicima nevladinih organizacija u BiH čime se pokazalo da ove nevladine organizacije, iako djeluju zasebno, imaju određene zajedničke stavove o potrebi uspostavljanja partnerstva između nevladinog sektora i vlade za demokratsko i slobodno društvo. Iako su uočene mnoge oblasti od zajedničkog interesa i s tradicionalnim nevladinim sektorom, konsultacijama su identificirane mnoge oblasti u kojima se interesi razilaze usljed različitih prioriteta, organizacije i etosa grupa lokalne zajednice.

7. Konsultacijama je ukazano na to da, iako se veliki dio nevladinih organizacija angažira i svoje aktivnosti provodi na lokalnom nivou, odluka o uspostavljanju Sporazuma na državnom nivou donesena je zbog utjecaja na okruženje u kojem rade nevladine organizacije na nivou lokalne zajednice. Konkretno, osjetilo se da određene procedure i procesi konsultiranja, koji su predmet proporcionalnosti i razvijanja stručnosti, kao i nestručna priroda upravljanja društvenim organizacijama, iziskuju određeno razumijevanje i priznanje u sklopu ovog Sporazuma, te potrebu za određenim zakonom o dobroj praksi. Procesom konsultiranja otkriveno je da su mnoge nevladine organizacije u lokalnoj zajednici uvidjele da njihove određene karakteristike i okolnosti iziskuju da ih se prizna kao poseban sektor na nivou zemlje/države kako bi bile priznate na nivou lokalne zajednice.